

Autorité de protection des données
Gegevensbeschermingsautoriteit

Advies nr. 102/2023 van 29 juni 2023

Betreft: Adviesaanvraag over een voorontwerp van wet betreffende het statuut van bewindvoerder over een beschermde persoon (CO-A-2023-177)

Vertaling¹

Het Kenniscentrum van de Gegevensbeschermingsautoriteit (hierna "de Autoriteit"),
aanwezig: de dames Cédrine Morlière, Nathalie Raghenon en Griet Verhenneman, en de heren Yves-Alexandre de Montjoye en Bart Preneel ;

Gelet op de wet van 3 december 2017 *tot oprichting van de Gegevensbeschermingsautoriteit*, met name de artikelen 23 en 26 (hierna "WOG");

Gelet op artikel 25, lid 3, van de WOG, volgens hetwelk de beslissingen van het Kenniscentrum bij meerderheid van stemmen worden aangenomen;

Gelet op Verordening (EU) 2016/679 *van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG* (hierna "AVG");

Gelet op de wet van 30 juli 2018 *betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens* (hierna "WVG");

Gelet op de adviesaanvraag van de heer Vincent Van Quickenborne, vicepremier en minister van Justitie en bevoegd voor de Noordzee, ontvangen op 28 april 2023;

Gelet op de bijkomende informatie ontvangen op 31 mei 2023;

¹ Voor de oorspronkelijke versie van de tekst, die collegiaal werd gevalideerd, cf. de Franse versie van de tekst, die beschikbaar is in de FR-versie van de rubriek "adviezen" van de website van de Autoriteit.

Brengt op 29 juni 2023 het volgende advies uit:

I. ONDERWERP EN CONTEXT VAN DE ADVIESAANVRAAG

1. De vicepremier en minister van Justitie en bevoegd voor de Noordzee, vroeg het advies van de Autoriteit *betreffende het statuut van bewindvoerder over een beschermde persoon* (hierna "het voorontwerp" of het "voorontwerp van wet").
2. Hoofdstuk II van Titel XI van het oud Burgerlijk Wetboek regelt het statuut van de "beschermde personen"². Artikel 488/1, 1ste lid van het oud Burgerlijk Wetboek bepaalt aldus: «*De meerderjarige die wegens zijn gezondheidstoestand geheel of gedeeltelijk, zij het tijdelijk, niet in staat is zonder bijstand of andere beschermingsmaatregel zijn belangen van vermogensrechtelijke of niet-vermogensrechtelijke aard zelf behoorlijk waar te nemen, kan onder bescherming worden geplaatst, indien en voor zover de bescherming van zijn belangen dit vereist*». Bescherming kan "buitengerechtigd"³ of "gerechtigd"⁴ zijn. Bij een gerechtigde bescherming, erkent⁵ of kiest⁶ de vrederechter een "bewindvoerder" om handelingen te verrichten met betrekking tot de eigendommen van de beschermde persoon⁷ en/of om handelingen te verrichten met betrekking tot zijn of haar persoon⁸.
3. Het **voorontwerp** dat voor advies aan de Autoriteit is voorgelegd, beoogt bepaalde aspecten met betrekking tot de aanwijzingsprocedure en het statuut van de bewindvoerder van een beschermde persoon te wijzigen. Zoals de Memorie van Toelichting aangeeft, bevat het voorontwerp onder andere **de volgende krachtlijnen** :
 - het maakt een onderscheid tussen de categorie van de "familiale bewindvoerders"⁹ en die van de "professionele bewindvoerders"¹⁰ en bepaalt de voorwaarden die eigen zijn aan elk van hen om te

² Artikelen 488/1 tot 515 van het oud Burgerlijk wetboek.

³ Artikelen 489 tot 490/2 van het oud Burgerlijk Wetboek.

⁴ Artikelen 491 tot 502 van het oud Burgerlijk Wetboek.

⁵ Zie artikelen 496, 496/1 van het oud Burgerlijk wetboek.

⁶ Zie artikelen 496/3 van het oud Burgerlijk Wetboek.

⁷ Artikel 494 van het oud Burgerlijk Wetboek definieert de «*bewindvoerder over de goederen*» als «*persoon die de beschermde persoon bijstaat of vertegenwoordigt bij het stellen van handelingen met betrekking tot zijn goederen waarvoor hij onbekwaam werd verklaard overeenkomstig artikel 492/1*».

⁸ Artikel 494 van het oud Burgerlijk Wetboek definieert de «*bewindvoerder over de persoon*» als «*persoon die de beschermde persoon bijstaat of vertegenwoordigt bij het stellen van handelingen met betrekking tot zijn persoon waarvoor hij onbekwaam werd verklaard overeenkomstig artikel 492/1*».

⁹ Dit begrip wordt in het voorontwerp als volgt gedefinieerd: «*bewindvoerder over de persoon en/of de goederen aangesteld door de rechter vanwege zijn hoedanigheid van ouder, echtgenoot, wettelijk samenwonende, persoon met wie de te beschermen persoon een feitelijk gezin vormt, lid van de naaste familie, of omdat hij nauwe banden onderhoudt met de beschermde persoon of instaat voor de dagelijkse zorg van de te beschermen persoon of de te beschermen persoon en zijn omgeving begeleidt in deze zorg. Worden hiermee ook gelijkgesteld : de private stichting die zich uitsluitend inzet voor de te beschermen persoon of de stichting van openbaar nut die voor de te beschermen personen over een statutair ingesteld comité belast met het opnemen van bewindvoeringen beschikt*».

¹⁰ Dit begrip wordt in het voorontwerp als volgt gedefinieerd: «*bewindvoerder over de persoon en/of de goederen ingeschreven in het nationaal register van professionele bewindvoerders die niet beantwoordt aan de definitie [van familiale bewindvoerder]*».

worden aangewezen als bewindvoerder in een dossier van gerechtelijke bescherming.

- Het geeft de voorkeur aan de aanwijzing van een "familiale bewindvoerder".
- Het voorziet in de oprichting van een nieuw "*register van professionele bewindvoerders*" (hierna "het register") en het bepaalt dat alleen personen die in dit register zijn ingeschreven als "professionele bewindvoerder" kunnen worden aangewezen.
- Het herzielt het vergoedingssysteem voor de bewindvoerder.

II. ONDERZOEK VAN DE ADVIESAANVRAAG

4. De adviesaanvraag heeft enkel betrekking op de artikelen 10 en 19 tot 30 van het voorontwerp van wet.
5. Artikel 10, dat een nieuw lid invoegt in artikel 497/8 van het oud Burgerlijk Wetboek, wil de griffie verplichten om de FOD Justitie op de hoogte te brengen van ernstige aanwijzingen van tekortkomingen of fraude in het beheer van een professionele bewindvoerder.
6. De artikelen 19 tot en met 30 van het voorontwerp van wet, waarbij de artikelen 555/17 tot en met 555/27 in het Gerechtelijk Wetboek worden ingevoegd, hebben tot doel het register in te stellen en de procedure en voorwaarden voor inschrijving in het register, verlenging van de inschrijving, uitschrijving uit het register, schorsing en schrapping uit het register vast te stellen.
7. De Autoriteit herinnert eraan dat elke norm die de verwerking van persoonsgegevens regelt (en door zijn aard inbreuk maakt op het recht op bescherming van persoonsgegevens) niet alleen noodzakelijk en proportioneel moet zijn, maar ook voldoen aan de **eisen van voorspelbaarheid** en **nauwkeurigheid**, zodat de betrokkenen, over wie gegevens worden verwerkt, duidelijk kunnen zien welke verwerkingen er met hun gegevens worden uitgevoerd. Met de woorden van het Grondwettelijk Hof : «*het vereiste van voorzienbaarheid (impliceert) dat voldoende precies moet worden bepaald in welke omstandigheden de verwerkingen van persoonsgegevens zijn toegelaten*»¹¹. Het Grondwettelijk Hof voegt daaraan toe dat met de regelgeving elke persoon «*een voldoende duidelijk beeld (moet) kunnen hebben van de verwerkte gegevens, de bij een bepaalde gegevensverwerking betrokken personen en de voorwaarden voor en de doeleinden van de verwerking*»¹². Naast deze vereiste van

¹¹ Grondwettelijk Hof; Arrest 110/2022 van 22 september 2022, overweging B.11.3.

¹² Grondwettelijk Hof; Arrest 110/2022 van 22 september 2022, overweging B.11.3.

voorzienbaarheid moet een norm voor de verwerking van persoonsgegevens ook **noodzakelijk** en **evenredig** zijn, in het bijzonder met betrekking tot de verwerkte gegevens.

Betreffende de verplichting om de FOD Justitie in kennis te stellen van ernstige aanwijzingen van tekortkomingen of fraude in het beheer van een professionele bewindvoerder (artikel 10 van het voorontwerp van wet)

8. Artikel 10, dat een nieuw lid invoert in artikel 497/8 van het oud Burgerlijk Wetboek bepaalt: «*De griffier deelt de ernstige aanwijzingen van tekortkomingen of fraude in het beheer van een professionele bewindvoerder worden mee aan de FOD Justitie via het nationaal register van professionele bewindvoerders en, in voorkomend geval, aan de stafhouder, aan het auditoraat bedoeld in artikel 533 van het Gerechtelijk Wetboek of aan de Kamer van notarissen*».
9. Uit de bijkomende informatie blijkt dat **enkel de vrederechter**, die krachtens artikel 497/8, 5° van het oude Burgerlijk Wetboek belast is met het toezicht op de kwaliteit van de bewindvoering, **het bestaan van ernstige aanwijzingen van tekortkomingen of fraude kan vaststellen**. De griffie van deze vrederechter kan "slechts" het bestaan van dergelijke aanwijzing mededelen. Om elke twijfel hierover te vermijden, moet **deze verduidelijking worden toegevoegd aan het dispositief** van het voorontwerp van wet, bijvoorbeeld door de woorden "die zijn vastgesteld door de vrederechter" toe te voegen tussen de woorden "van fraude" en "in het beheer".
10. Het commentaar bij artikel 10 preciseert overigens «*de aard van die fraude of die tekortkomingen wordt evenwel niet vermeld in het register. Enkel het bestaan ervan moet worden meegedeeld*». Om elke twijfel hierover uit te sluiten, en dus elke onevenredige verwerking van persoonsgegevens te vermijden, **moet deze verduidelijking worden toegevoegd aan het dispositief** van het voorontwerp van wet.

A. Betreffende het "nationaal register van professionele bewindvoerders" (artikelen 19 tot en met 24 van het voorontwerp van wet)

11. De artikelen 19 tot en met 24 van het voorontwerp van wet, die de artikelen 555/17 tot en met 555/22 in het Gerechtelijk Wetboek invoegen, creëren het "*nationaal register van professionele bewindvoerders*" (hierna het "register" genoemd). Deze bepalingen stellen het doel van het register vast, identificeren de verantwoordelijke voor de verwerking, de erin opgenomen gegevens, de personen die toegang hebben tot het register en de periode waarin de erin opgenomen gegevens worden bewaard.

a) Doeleinde van het register

12. Het doeleinde vormt de hoeksteen van een verwerking van persoonlijke gegevens. Om ervoor te zorgen dat de verwerking van persoonsgegevens waarvoor normen gelden, de vereiste voorspelbaarheid heeft, is het belangrijk ervoor te zorgen dat het **doel** van deze verwerking **duidelijk, nauwkeurig en concreet** genoeg wordt omschreven om betrokkenen in staat te stellen te **voorspellen welke verwerkingen** zullen worden uitgevoerd om dat doel te bereiken.
13. Wanneer de wetgever een nieuw register (gegevensbank) instelt, moet hij voldoende nauwkeurig en duidelijk de concrete en operationele reden(en) bepalen waarom hij het register instelt. De aldus geformuleerde doeleinden maken het met name mogelijk om te bepalen wie toegang krijgt tot het register om wat te doen¹³.
14. Artikel 19 dat een nieuw artikel 555/17 invoert in het Gerechtelijk Wetboek bepaalt: «*Het nationaal register van professionele bewindvoerders, hierna 'het register' genoemd, is de geïnformatiseerde gegevensbank die de aanwijzing van een professionele bewindvoerder en de terbeschikkingstelling van informatie over zijn identificatie vergemakkelijkt*». Uit deze bepaling blijkt dat het register in de eerste plaats bedoeld is om *de aanwijzing van een professionele bewindvoerder te vergemakkelijken* en in de tweede plaats om informatie over zijn of haar identificatie beschikbaar te stellen.
15. De Autoriteit merkt op dat **de doeleinden van het register zoals vastgelegd** in artikel 555/17 van het Gerechtelijk Wetboek **niet duidelijk en nauwkeurig genoeg zijn**. De formulering van deze doeleinden maakt het niet mogelijk om vast te stellen en te begrijpen waarom en hoe het register «*de aanwijzing van een professionele bewindvoerder vergemakkelijkt*». Evenmin wordt aangegeven aan wie informatie met betrekking tot de identificatie van professionele bewindvoerders beschikbaar zal worden gesteld en voor welk(e) doel(en).

¹³ De Autoriteit kan de afgevaardigde van de minister dus niet volgen wanneer hij stelt dat (de Autoriteit vertaalt) "*het beter is om de toegangsregels tot het register (magistraten, griffiers) en de doeleinden van het register niet door elkaar te halen, temeer daar er in de gebruikte bewoordingen geen enkele verwijzing is naar de rol van de FOD Justitie, terwijl die toch verantwoordelijk is voor de voorbereiding van de inschrijvingsdossiers en bepaalde informatie nodig heeft die daarin is opgenomen (schorsing, schrapping, weigering van inschrijving)*". Ten eerste, zoals de Autoriteit in de tekst van het advies heeft aangegeven, impliceert een duidelijke en precieze bepaling van de doeleinden van een register ("gegevensbank") noodzakelijkerwijs dat kan worden voorzien wie er toegang toe zal hebben. Het is daarom logisch om aan te geven wie toegang krijgt tot het register wanneer het doel ervan wordt bepaald. Ten tweede merkt de Autoriteit op dat het toestaan van een opgave van wie toegang zal hebben tot het register met het oog op de doeleinden van het register, de FOD Justitie niet zal beletten om ook toegang te hebben tot het register voor zover dat nodig blijkt om registratiedossiers te kunnen voorbereiden. In die zin treedt de FOD Justitie op als verwerkingsverantwoordelijke voor de gegevensverwerking die nodig is ter voorbereiding van de beslissing van de minister of zijn afgevaardigde over de inschrijving in het register, de uitschrijving uit het register, de schorsing uit het register of de schrapping uit het register (*zie verder*).

16. Uit de analyse van het voorontwerp in zijn geheel en de toelichting daarbij, alsmede uit de aanvullende informatie die door de afgevaardigde van de minister is verstrekt, blijkt echter dat de auteur van het voorontwerp voornemens is het register in te stellen **voor de volgende doeleinden**¹⁴ :

- (de Autoriteit vertaalt) het ter beschikking stellen aan de magistraten van de rechterlijke orde bedoeld in artikel 58bis van het Gerechtelijk Wetboek en aan de griffiers van de lijst van personen die voldoen aan alle voorwaarden vereist door artikel 555/23, § 2, van het Gerechtelijk Wetboek om te worden aangewezen tot "professionele bewindvoerder" teneinde de aanwijzing van een professionele bewindvoerder te vergemakkelijken¹⁵.
- Terbeschikkingstelling van een lijst van personen die kunnen worden aangewezen als "professionele bewindvoerder" en hun contactgegevens van het publiek, zodat elke persoon die een "verklaring van voorkeur" wenst af te leggen, overeenkomstig artikel 496 van het voormalige Burgerlijk Wetboek, de professionele bewindvoerder die hij graag zou zien aangesteld door de vrederechter indien hij een gerechtelijke beschermingsmaatregel zou bevelen, kan identificeren en contacteren¹⁶.
- Terbeschikkingstelling van de lijst van personen die tot "professionele bewindvoerder" kunnen worden aangewezen en hun contactgegevens aan het publiek, zodat de beschermde persoon, de

¹⁴ Naast de doeleinden die na de twee punten worden opgesomd, geeft de afgevaardigde van de minister aan dat het register nog een ander doel nastreeft (de Autoriteit vertaalt): «*het stelt bepaalde informatie ter beschikking van de FOD Justitie om registratiedossiers voor te bereiden*». De Autoriteit merkt op dat dit geen volwaardig doeleinde van het register is. Het register is niet opgezet om de FOD Justitie in staat te stellen dossiers voor te bereiden voor inschrijving in het register. Dit is een tautologie. Anderzijds vormt de rol die de FOD Justitie speelt in de voorbereiding van de registratiedossiers, een modaliteit van de registratieprocedure in het register.

¹⁵ De afgevaardigde van de minister benadrukt dat (de Autoriteit vertaalt) "*de keuze van de woorden "die de aanwijzing vergemakkelijkt" ons toelaat te benadrukken dat de aanwijzing niet enkel gebaseerd is op de vervulling van de wettelijke voorwaarden bedoeld in het nieuwe artikel 555/23, § 2, van het oud Burgerlijk Wetboek. De inschrijving ervan ontslaat de rechters hierop toe te zien, aangezien alleen de bewindvoerders die erin zijn vermeld de functie van bewindvoerder beroepsmatig mogen uitoefenen (nieuw artikel 555/23, § 1, van het oud Burgerlijk Wetboek). Het is niet voldoende dat de professionele bewindvoerder in het register voorkomt om hem een dossier toe te wijzen. De rechter moet ook rekening houden met de omstandigheden van de casus bij het kiezen van de professionele bewindvoerder: de mening van de te beschermen persoon, zijn persoonlijke situatie, zijn levensomstandigheden, zijn gezinssituatie en de aard en samenstelling van het te beheren vermogen (nieuw lid 5 van artikel 496/3 van het oud Burgerlijk Wetboek)*». De afgevaardigde van de minister benadrukte dat het register (de Autoriteit vertaalt) «*het werk van de vrederechter vergemakkelijkt, maar hem niet ontslaat van zijn verplichting om hem in concreto aan te wijzen op basis van de verschillende elementen die zijn opgesomd in artikel 496/3 van het oud Burgerlijk Wetboek. We willen voorkomen dat rechters een kortere weg nemen door simpelweg te controleren of de professionele bewindvoerder in de gegevensbank staat, zonder de omstandigheden van de zaak te onderzoeken*». De Autoriteit neemt hier nota van en is niet gekant tegen het behoud van de woorden "*vergemakkelijkt de aanwijzing*" in het dispositief, op voorwaarde dat de beschrijving van de doeleinden wordt aangevuld zoals hierboven voorgesteld. De Autoriteit merkt echter op dat uit artikel 496/5 van het oude Burgerlijk Wetboek, zoals gewijzigd bij het wetsontwerp, al duidelijk blijkt dat de aanwijzing *in concreto* moet gebeuren, rekening houdend met alle omstandigheden van het geval.

¹⁶ Naar aanleiding van een verzoek om nadere informatie over deze zaak, verklaarde de afgevaardigde van de minister het volgende (de Autoriteit vertaalt): «*Een persoon wiens gezondheid achteruit gaat en die het risico loopt om onder rechtsbescherming geplaatst te worden wanneer hij niet langer in staat is om voor zijn eigen belangen op te komen, kan merken dat zijn naasten elkaar verscheuren of niet in staat zijn om eigendom te beheren "als een goede huisvader". Zij wil daarom een onafhankelijk en competent persoon benoemen om haar belangen te behartigen. Hiertoe geeft artikel 496 van het voormalige Burgerlijk Wetboek de mogelijkheid om een voorkeurverklaring af te leggen ten gunste van een professionele bewindvoerder met wie hij contact zou willen opnemen om afspraken te maken* ».

vertrouwenspersoon of iedere belanghebbende om vervanging van de bewindvoerder kan verzoeken wanneer deze niet meer in het register is ingeschreven¹⁷.

17. De Autoriteit **neemt akte van deze doeleinden**.
18. Om ervoor te zorgen dat het voorontwerp van wet voldoet aan de gebruikelijke kwaliteitscriteria voor normen voor de oprichting van een nieuwe gegevensbank, moeten deze worden opgenomen **in het ontwerpartikel 555/17 van het Gerechtelijk Wetboek, dat bij artikel 19 van het voorontwerp van wet wordt ingevoegd**.
19. De Autoriteit merkt in het bijzonder op dat het voorontwerp vrijwel geen regels bevat over het openbaar maken van bepaalde informatie over de personen die als professionele bewindvoerder kunnen worden aangewezen. Weliswaar voorziet ontwerpartikel 555/17 van het Gerechtelijk Wetboek in «*de terbeschikkingstelling van informatie over zijn identificatie* [ndlr : identificatie van de professionele bewindvoerder]». Deze bepaling zegt echter niets over de ontvangers van deze "terbeschikkingstelling" of de redenen waarom deze ontvangers toegang mogen hebben tot deze lijst. Bovendien voorziet ontwerpartikel 555/21 van het Gerechtelijk Wetboek in een delegatie aan de Koning om onder meer «*de gegevens die publiek toegankelijk zijn op de website van de Federale Overheidsdienst Justitie*» te bepalen. Bij gebrek aan een nauwkeuriger omschrijving van het doeleinde om de in het register opgenomen gegevens ter beschikking van het publiek te stellen, wat het meest essentiële element van de verwerking is, is de delegatie van bevoegdheden aan de Koning krachtens ontwerpartikel 555/21 niet in overeenstemming met het in artikel 22 van de Grondwet neergelegde legaliteitsbeginsel. Immers, het Grondwettelijk Hof herinnert eraan dat een delegatie aan de koning «*niet in strijd (is) met het legaliteitsbeginsel voor zover de machtiging voldoende nauwkeurig is omschreven en betrekking heeft op de tenuitvoerlegging van maatregelen waarvan de essentiële elementen voorafgaandelijk door de wetgever zijn vastgelegd*»¹⁸. Om ervoor te zorgen dat het legaliteitsbeginsel wordt nageleefd, moet ervoor worden gezorgd dat in **het voorontwerp de doeleinden van het opgerichte register nauwkeuriger worden vastgesteld**.
20. De Autoriteit **stelt daarom voor** dat ontwerpartikel 555/17 van het Gerechtelijk Wetboek als volgt wordt **geherformuleerd**:

¹⁷ Naar aanleiding van een verzoek om nadere informatie over deze zaak, verklaarde de afgevaardigde van de minister het volgende (de Autoriteit vertaalt): «*De 'openbare' lijst stelt de beschermde persoon en zijn omgeving in staat om te controleren of de professionele bewindvoerder gedurende de hele bewindvoeringsprocedure geregistreerd blijft. Het is waar dat de vrederechter verplicht is om een bewindvoerder die niet meer ingeschreven staat, te vervangen (artikel 496/7, lid 1, zoals gewijzigd door dit ontwerp). Dankzij de openbaarheid kunnen de belangrijkste betrokken partijen de registratie echter op elk moment controleren en, als de vrederechter in gebreke blijft, om vervanging vragen in overeenstemming met de wet*».

¹⁸ Zie met name, Grondwettelijk Hof, arrest nr. 29/2010 van 18 maart 2010, punt B.16.1 ; arrest nr. 39/2013 van 14 maart 2013, punt B.8.1 ; arrest 44/2015 van 23 april 2015, punt B.36.2; arrest nr. 107/2015 van 16 juli 2015, punt B.7; arrest nr. 108/2017 van 5 oktober 2017, punt B.6.4 ; arrest nr. 29/2018 van 15 maart 2018, punt B.13.1, arrest nr. 86/2018 van 5 juli 2018, punt B.7.2.: advies van de Raad van State nr. 63.202/2 van 26 april, punt 2.2.

«Er wordt een nationaal register van professionele bewindvoerders ingesteld, hierna "het register" genoemd. Het is een geautomatiseerd gegevensbestand dat een lijst bevat van personen die voldoen aan alle voorwaarden van artikel 555/23, § 2, van het Gerechtelijk Wetboek om tot professionele bewindvoerder te worden aangewezen. Dit register wordt ingesteld voor de volgende doeleinden :

- de aanwijzing van een professionele bewindvoerder vergemakkelijken door de magistraten van de rechterlijke orde bedoeld in artikel 58bis van het Gerechtelijk Wetboek en de griffiers in staat te stellen de personen die voldoen aan de minimumvoorwaarden om te worden aangewezen, te identificeren en met hen contact op te nemen;
- eenieder die een "voorkeurverklaring" wil overleggen overeenkomstig artikel 496 van het voormalige Burgerlijk Wetboek in staat te stellen de personen te identificeren en te contacteren die als professionele bewindvoerder zouden kunnen worden aangewezen;
- elke belanghebbende persoon in staat stellen na te gaan of een aangewezen professionele bewindvoerder nog steeds aan alle daartoe noodzakelijke vereisten voldoet en, in het bijzonder, of hij nog steeds in het register is ingeschreven om, indien dit niet het geval is, de vrederechter te kunnen verzoeken deze bewindvoerder te vervangen, en dit overeenkomstig artikel 496/7 van het oud Burgerlijk Wetboek».

b) Verwerkingsverantwoordelijke(n) van het register en andere verwerkingen van persoonsgegevens met het oog op inschrijving in het register, verlenging van de inschrijving of uitschrijving uit het register

21. Het nieuwe artikel 555/18 van het Gerechtelijk Wetboek identificeert de verwerkingsverantwoordelijke. Het bepaalt:

« De Federale Overheidsdienst Justitie, 'de beheerder' genoemd, voert het register in en beheert de werking ervan. Hij ziet erop toe dat de gegevens voortdurend worden bijgewerkt

Hij is de verwerkingsverantwoordelijke in de zin van artikel 4, 7), van Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG ».

22. Ten eerste **neemt de Autoriteit nota** van de aanwijzing van de FOD Justitie als verwerkingsverantwoordelijke van het register.
23. Ten tweede merkt de Autoriteit op dat de FOD Justitie ook belast is met het voorbereiden van dossiers voor inschrijving, verlenging van de inschrijving en uitschrijving. In deze context zal het

persoonsgegevens verwerken waarvoor het ook de rol van verwerkingsverantwoordelijke op zich zal nemen.

24. Om elke twijfel te vermijden over de gegevensverwerkingen waarvoor de FOD Justitie als verwerkingsverantwoordelijke wordt aangewezen, **moet deze aanwijzing worden aangevuld met de identificatie van de gegevensverwerkingen waarvoor deze aanwijzing gebeurt.** Bijgevolg beveelt de Autoriteit aan om in het ontwerpartikel 555/18 van het Gerechtelijk Wetboek op te nemen dat de FOD Justitie de verantwoordelijke voor de verwerking is in de zin van artikel 4, 7, van Verordening (EU) 2016/679 van het Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens, en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG, zowel wat betreft de verwerking van persoonsgegevens in verband met het bijhouden van het register als wat betreft de verwerking van persoonsgegevens in verband met de procedure voor inschrijving in het register, de verlenging van de inschrijving in het register en de uitschrijving uit het register.
25. Op de vraag naar de draagwijdte van de verplichting die aan de FOD Justitie wordt opgelegd om «*[erop toe te zien] dat de gegevens voortdurend worden bijgewerkt*», preciseert de afgevaardigde van de minister bovendien (de Autoriteit vertaalt) : «*enerzijds moet de FOD Justitie erop toezien dat de bewindvoerders de gegevens die op hen betrekking hebben (adres, contactgegevens, kantons waar ze wensen te worden aangeduid, ...) kunnen aanpassen. Bovendien moet de FOD Justitie de gegevens bijwerken op het moment van inschrijving, uitschrijving, verlenging, schorsing of schrapping* ».
26. In dit verband merkt de Autoriteit enerzijds op dat de verwerkingsverantwoordelijke reeds op grond van artikel 5.1.d) van de AVG moet zorgen voor de kwaliteit van de persoonsgegevens die hij verwerkt ; dit houdt met name in dat hij de verwerkte gegevens zo nodig bijwerkt. Bovendien geeft artikel 16 van de AVG bewindvoerders al het recht om hun persoonsgegevens die onjuist zijn - of worden - te rectificeren. Wat de auteurs van het voorontwerp van de FOD Justitie verwachten met de verplichting «*hij ziet erop toe dat de gegevens voortdurend worden bijgewerkt*» is dus in rechte reeds voorzien in de AVG. De opname van deze verplichting in het voorontwerp heeft daarom geen toegevoegde juridische waarde ten opzichte van artikel 5.1.d) en artikel 16 van de AVG, en voldoet daarom niet aan het verbod op reproduceren van de AVG¹⁹.

¹⁹ Ter herinnering, en zoals het Hof van Justitie van de Europese Unie consequent in zijn rechtspraak heeft geoordeeld, houdt de rechtstreekse toepasselijkheid van Europese verordeningen een verbod in op een transcriptie ervan in nationaal recht, omdat een dergelijke procedure" (creëren) een dubbelzinnigheid kan inhouden met betrekking tot zowel de juridische aard van de toepasselijke bepalingen als het tijdstip van de inwerkingtreding ervan (HJEU, 7 februari 1973, Commission vs. Italië (C-39/72), Jurisprudentie, 1973, blz. 101, § 17). Zie ook en met name HJEU, 10 oktober 1973 Fratelli Variola S.p.A. vs. Amministrazione italiana delle Finanze (C-34/73), Jurisprudentie, 1973, blz. 981, § 11; HJEU, 31 januari 1978, Ratelli Zerbone Snc c. Amministrazione delle finanze dello Stato, Jurisprudentie (C-94/77), 1978, p. 99 §§ 24-26.

27. De Autoriteit begrijpt echter dat het, met het oog op het doel van het register, bijzonder belangrijk is om ervoor te zorgen dat de daarin opgenomen gegevens voortdurend nauwkeurig zijn en, indien nodig, worden bijgewerkt. Gelet op de gegevens in kwestie is het echter enkel mogelijk om de gegevens permanent bij te werken door een **wettelijke verplichting** te creëren voor de betrokkenen (d.w.z. de in het register ingeschreven bewindvoerders) om **elke wijziging van hun gegevens** (adres, contactgegevens, gerechtelijke arrondissementen of kantons waarin ze wensen aangeduid te worden en taal/talen waarin ze met de beschermde personen kunnen communiceren) **aan de FOD Justitie mee te delen**, waarna de FOD Justitie instaat voor de bijwerking van deze gegevens in het register. De Autoriteit **beveelt aan** dat de auteur van het voorontwerp **een dergelijke wettelijke verplichting** in het voorontwerp **opneemt**.

c) Categorieën van persoonsgegevens in het register en toegang tot het register.

28. Artikel 555/19 in ontwerp van het Gerechtelijk Wetboek **lijst de gegevens op** die in het register worden opgenomen.

29. In dit verband maakt de Autoriteit de volgende opmerkingen.

30. **Ten eerste, het nieuwe artikel 555/19, 3° van het Gerechtelijk Wetboek herneemt de bepaling de contactgegevens die de overheden die een beroep kunnen doen op zijn diensten in staat stellen hem te bereiken**». Op de vraag wie deze "overheden" zijn, antwoordde de afgevaardigde van de minister het volgende (de Autoriteit vertaalt) :

« De enige overheden die een beroep kunnen doen op een professionele bewindvoerder die in het register is opgenomen, zijn de gerechtelijke instanties. Zij zijn de enigen die een professionele bewindvoerder kunnen aanwijzen- uiteraard rekening houdend met de omstandigheden van het geval - om de persoonlijke en vermogensrechtelijke belangen van een beschermde persoon te beheren.

Ik geef toe dat deze formulering niet erg doordacht is. De contactgegevens van de bewindvoerder zijn essentieel voor de overheden die verantwoordelijk zijn voor de inschrijving, de verlenging van de inschrijving of de uitschrijving (bijvoorbeeld bij verzoeken om aanvullende informatie om het registratiedossier te vervolledigen of om de beslissingen van de minister van Justitie of zijn afgevaardigde ambtenaar mee te delen). De contactgegevens van de bewindvoerder zouden beschikbaar kunnen worden gesteld aan rechtzoekenden of de contactpersonen van de bewindvoerder op Just-on-Web volgens nog nader te bepalen formaliteiten en voor te leggen aan de GBA wanneer

de tekst van het ontwerp van Koninklijk Besluit over de werking van de NRPB [nvdr : het nationaal register van professionele bewindvoerders] aan haar zal worden voorgelegd.

De huidige formulering kan worden vervangen door: 3° de gegevens die nodig zijn om contact op te nemen ».

31. Met het oog op de duidelijkheid en leesbaarheid van de ontwerpbepaling **beveelt de Autoriteit daadwerkelijk aan om de formulering van 3° als volgt te vervangen** : «de contactgegevens van de professionele bewindvoerder».

32. Het ontwerpartikel 555/19, 5° van het Gerechtelijk Wetboek bepaalt dat het register «*de datum van opname of van de weigering tot opname, de verlenging of de weigering tot verlenging*» moet bevatten. Hoewel de Autoriteit begrijpt dat de datum van inschrijving in het register en van elke verlenging van die inschrijving moet worden bewaard (aangezien de inschrijving en elke verlenging van de inschrijving twee jaar geldig zijn), **ziet de Autoriteit niet in waarom** - gezien de doelstellingen van het register - **de datum van weigering van inschrijving of van weigering van verlenging** in het register **moet worden geregistreerd**.

33. Hierover bevestigd, antwoordde de afgevaardigde van de minister het volgende (de Autoriteit vertaalt):

« De vermelding van de weigering is met name van belang in het geval van de overgang van het oude naar het nieuwe systeem voor de aanwijzing van professionele bewindvoerders. Tegenwoordig is het heel gewoon dat een vrederechter een professionele bewindvoerder aanstelt. Momenteel is hij nog niet onderworpen aan de voorwaarden van artikel 555/23, § 2, van het Gerechtelijk Wetboek en is hij bijgevolg niet opgenomen in het NRPB.

Alle professionele bewindvoerders - met inbegrip van degenen die vóór de inwerkingtreding van de toekomstige wet zijn aangesteld - zullen echter ***uiterlijk op 1 juli 2025 in het NRPB moeten zijn opgenomen***(artikel 34, lid 1, van het wetsvoorstel). –

In feite moet elke bewindvoerder vanaf de inwerkingtreding van de wet voldoen aan de voorwaarden van artikel 555/23 (Memorie van Toelichting, toelichting bij artikel 34, blz. 56), maar de minister van Justitie of zijn afgevaardigde heeft tot 1 juli de tijd om dit te bevestigen door het in te schrijven in het register.

De bewindvoerder onder de vorige regeling was daarom niet onderworpen aan enige toetsing om ervoor te zorgen dat aan dergelijke voorwaarden werd voldaan. Uit een beslissing tot weigering van de inschrijving van een professionele bewindvoerder die zijn functie reeds uitoefende vóór de inwerkingtreding van het wetboek, blijkt dat hij niet voldoet aan de voorwaarden van artikel 555/23, § 2, van het Gerechtelijk Wetboek en zijn functie niet langer kan uitoefenen.

Daarom worden zij, net als bewindvoerders die zijn geschrapt of geschorst, automatisch vervangen in een bewindvoerderdossier als de inschrijving wordt geweigerd (artikel 496/7, lid 1, van het oud Burgerlijk Wetboek, zoals gewijzigd door dit voorontwerp van wet). Op dezelfde manier zal de vrederechter weigeren de keuze van de te beschermen persoon ten gunste van een bepaalde professionele bewindvoerder te homologeren ondanks een bij FEDNOT geregistreerde verklaring van voorkeur, net zoals hij zal moeten doen in geval van schorsing of schrapping van de professionele bewindvoerder (artikel 496/2, lid 2, van het oud Burgerlijk Wetboek zoals gewijzigd door dit voorontwerp van wet).

Afgezien daarvan veronderstelt elke weigering tot inschrijving of tot verlenging van de inschrijving de invoering van een nieuwe inschrijvingsprocedure. De verwijzing naar de weigering van registratie in het NRPB kan een zekere rol spelen in de procedure voor de behandeling van de nieuwe aanvraag door de FOD Justitie. Dit zal zijn aandacht vestigen op bijvoorbeeld het bestaan van een onverenigbaarheidsgrond opgesomd in artikel 496/6 van het oud Burgerlijk Wetboek, die hij moet onderzoeken binnen drie maanden nadat het verzoek is ingediend.

Laten we ons het volgende geval voorstellen : een verlenging is geweigerd omdat de bewindvoerder zelf onder gerechtelijke bescherming is geplaatst (nieuw artikel 496/6, lid 1, 1°, van het oud Burgerlijk Wetboek). De FOD Justitie moet ervoor zorgen dat deze onverenigbaarheidsgrond ondertussen verdwenen is ».

34. Deze aanvullende informatie **overtuigt de Autoriteit niet** van de noodzaak om de datum van de weigering tot inschrijving of de weigering tot verlenging in het register op te nemen.
35. Om ervoor te zorgen dat alleen personen die in het register zijn ingeschreven het beroep van professionele bewindvoerder blijven uitoefenen, zelfs als zij vóór de inwerkingtreding van deze wet zijn aangewezen (1e reden), is het niet nodig om de datum van weigering van inschrijving of van weigering van verlenging van inschrijving in het register op te nemen. Het is voldoende om ervoor te zorgen dat de persoon die tot bewindvoerder is aangewezen (ook onder de huidige wetgeving) in het

register wordt ingeschreven. Als dit niet het geval is (omdat zijn inschrijving is geweigerd of omdat hij geen inschrijving heeft aangevraagd), moet de bewindvoerder die onder de huidige wet is aangesteld, worden vervangen.

36. Ook de tweede aangevoerde reden is niet overtuigend voor de noodzaak²⁰ om de datum van weigering van inschrijving of verlenging in het register op te nemen. Voor elke nieuwe aanvraag tot inschrijving moet de FOD Justitie zich ervan vergewissen dat de persoon die de inschrijving aanvraagt niet voldoet aan één van de onverenigbaarheidsgronden vermeld in het nieuwe artikel 496/6 van het oud Burgerlijk Wetboek en dat hij of zij voldoet aan alle voorwaarden opgelegd door het nieuwe artikel 555/23 van het Gerechtelijk Wetboek. Zelfs indien de inschrijving of de uitbreiding van de inschrijving niet werd geweigerd, moet de FOD Justitie er - in alle gevallen - op toezien dat de persoon die om inschrijving in het register verzoekt, voldoet aan alle voorwaarden die zijn opgenomen in de relevante bepalingen van het oud Burgerlijk Wetboek en het Gerechtelijk Wetboek. Het is daarom niet nodig om een register bij te houden van de weigering om in te schrijven of om de inschrijving te verlengen, ook al kan dit "nuttig" zijn. De Autoriteit herhaalt dat het artikel 5.1.c van de AVG inderdaad bepaalt dat de persoonsgegevens «*toereikend, ter zake dienend en beperkt moeten zijn tot wat noodzakelijk is voor de doeleinden waarvoor ze worden verwerkt*»²¹.
37. Wanneer (de verlenging van) de inschrijving van een persoon in het register wordt geweigerd, vereist het beginsel van minimale gegevensverwerking dat de persoon niet in het register wordt ingeschreven of "uit het genoemde register wordt "geschrapt"²².
38. Anderzijds is de Autoriteit van mening dat het **gerechtvaardigd is** om in het register **enkel de datum van schrapping en schorsing, de duur ervan en de overheid die de schrapping en schorsing heeft opgelegd**, op te nemen., Wat de schorsing betreft, blijft een persoon van wie de inschrijving is geschorst, ingeschreven in het register en kan hij blijven optreden als professionele bewindvoerder voor zaken waarvoor hij al is aangewezen, maar hij kan niet meer worden aangewezen voor nieuwe zaken (ontwerpartikel 555/27, § 2, eerste lid, van het Gerechtelijk Wetboek). Deze schorsing mag maximaal 1 jaar worden opgelegd. Schrapping uit het register betekent uitschrijving uit het register en een verbod op herinschrijving voor een periode van 10 jaar (ontwerpartikel 555/27 § 2, lid 2 van het Gerechtelijk Wetboek). Met het oog op het doeleinde van het register lijkt het daarom gerechtvaardigd om informatie op te nemen met betrekking tot het feit dat een persoon is geschorst of geschrapt uit het register, de duur van de schorsing en de overheid die de maatregel heeft opgelegd.

²⁰ Onderstreept door de Autoriteit. Met betrekking tot het noodzakelijkheidsvereiste wijst de Autoriteit erop, zoals het Europees Hof voor de rechten van de mens heeft benadrukt, dat «*het adjectief "noodzakelijk" niet synoniem is met "onmisbaar", noch de flexibiliteit heeft van termen als "toelaatbaar", "normaal", "nuttig", "redelijk" of "opportuun" [...]*» (EHRvM, arrest van 25 maart 1983, Silver e.a./Verenigd Koninkrijk, punt 97, geciteerd door de Groep gegevensbescherming artikel 29, advies 06/2014 van 9 april 2014 over het begrip gerechtvaardigd belang dat wordt nagestreefd door de verwerkingsverantwoordelijke in de zin van artikel 7 van Richtlijn 95/46/EG, WP 217, blz. 12)..

²¹ Onderstreept door de Autoriteit.

²² Zie in dit verband ook de opmerkingen van de Autoriteit over de bewaarperiode voor gegevens in het register.

39. Er moet echter voor worden gezorgd dat deze informatie alleen toegankelijk is voor personen die er kennis van moeten nemen om hun taken uit te voeren, **en alleen voor zover dat noodzakelijk is**. Met andere woorden, deze informatie mag niet permanent toegankelijk zijn voor iedereen die toegang heeft tot het register. Het nieuwe ontwerpartikel 555/21 bepaalt dat de Koning met name de nadere regels voor de toegang tot het register vaststelt. De Autoriteit benadrukt dat **de Koning** er bij het bepalen van deze toegangsregels voor **moet zorgen** dat informatie met betrekking tot de **schorsing en schrapping** van een persoon enkel **toegankelijk** is wanneer dit **noodzakelijk is in het licht van de doelstellingen van het register en de wettelijke verplichtingen van de verschillende personen/instellingen die er toegang toe hebben**. Zo merkt de Autoriteit bijvoorbeeld op dat de FOD Justitie inderdaad permanent toegang lijkt te moeten hebben tot informatie dat een persoon uit het register is geschrapt, aangezien hij ervoor zal moeten zorgen dat deze persoon niet opnieuw in het register wordt ingeschreven gedurende 10 jaar «vanaf de dag waarop de beslissing die de schrapping van opname uitspreekt definitief is geworden» (ontwerpartikel 555/27, § 2, tweede lid, van het Gerechtelijk Wetboek). Aan de andere kant lijkt het niet nodig om vrederechters en griffiers permanent toegang te geven tot deze informatie. De informatie dat een bewindvoerder uit het register is geschrapt, mag daarentegen alleen ad hoc worden meegedeeld aan de vrederechters die hem of haar hebben aangewezen als professionele bewindvoerder in dossiers, om hen in staat te stellen de bewindvoerder die is geschrapt, te vervangen, in overeenstemming met het nieuwe artikel 496/7 van het oud Burgerlijk Wetboek. In elk geval moet de Koning ervoor zorgen dat de beginselen van noodzakelijkheid en evenredigheid worden nageleefd bij het bepalen van de toegangsregels tot het register.
40. Tot slot zal, zoals de Autoriteit hierboven al heeft aangegeven, een deel van de informatie in het register openbaar worden gemaakt. Het ontwerpartikel 555/21 van het Gerechtelijk Wetboek bevat dus een delegatie aan de Koning om onder andere «*de gegevens die publiek toegankelijk zijn op de website van de Federale Overheidsdienst Justitie*» te bepalen. In dit verband benadrukt de Autoriteit dat de **gegevens die beschikbaar worden gesteld aan het publiek strikt beperkt moeten blijven tot wat noodzakelijk is voor de twee doeleinden** van het beschikbaar stellen van het register aan het publiek. Op het eerste gezicht merkt de Autoriteit op dat de enige gegevens die noodzakelijk lijken te zijn, de volledige naam van de professionele bewindvoerder zijn, zijn contactgegevens, de gerechtelijke arrondissementen en, indien van toepassing, de kantons waar hij waarschijnlijk zijn taken zal uitvoeren, en de taal of talen waarin hij met de beschermde persoon kan communiceren. Om ervoor te zorgen dat de raadpleging van de openbare lijst zo beperkt mogelijk is, beveelt de Autoriteit bovendien aan dat deze raadpleging noodzakelijkerwijs plaatsvindt op basis van bepaalde zoekcriteria, zoals geografische of taalkundige criteria. Het is ook raadzaam om aanvullende technische maatregelen te nemen die de hoeveelheid gegevens die kan worden gedownload strikt beperken ("stroombegrenzing").

41. Tot slot bepaalt het nieuwe ontwerpartikel 555/20 van het Gerechtelijk Wetboek « *de magistraten van de rechterlijke orde bedoeld in artikel 58bis van het Gerechtelijk Wetboek, de griffiers en de FOD Justitie, in het kader van hun wettelijke opdrachten, krijgen toegang tot de gegevens van het register volgens de nadere regels bepaald door de Koning, na advies van de Gegevensbeschermingsautoriteit* ». Om ervoor te zorgen dat de formulering van deze bepaling zo nauw mogelijk aansluit bij de beginselen van noodzakelijkheid en evenredigheid, beveelt de Autoriteit aan de woorden « *in het kader van hun wettelijke opdrachten* » te vervangen door « *voor zover dit noodzakelijk blijkt voor de uitvoering van hun wettelijke taken* ».

d) Bewaartermijn van de gegevens in het register

42. De Autoriteit herinnert eraan dat artikel 5.1.e) van de AVG bepaalt dat persoonsgegevens moeten worden bewaard in een vorm die *het mogelijk maakt de betrokkenen niet langer te identificeren dan voor de doeleinden waarvoor de persoonsgegevens worden verwerkt noodzakelijk is* ».
43. Ontwerpartikel 555/22 van het Gerechtelijk Wetboek bepaalt « *de gegevens van het register worden bewaard gedurende een termijn van tien jaar na het einde van de opname van de bewindvoerder* ».
44. **Ten eerste** lijkt het in het licht van ontwerpartikel 555/27, § 2, tweede lid, van het Gerechtelijk Wetboek²³ noodzakelijk om informatie dat een persoon uit het register is geschrapt gedurende 10 jaar te bewaren (op voorwaarde dat deze informatie alleen toegankelijk is voor zover dat strikt noodzakelijk is - zie hierboven). De Autoriteit benadrukt echter dat het beginsel van minimale gegevensverwerking vereist dat alleen **de identificatiegegevens van de persoon die uit het register is geschrapt**, samen met **de informatie dat de persoon uit het register is geschrapt** en de datum van verwijdering, gedurende 10 jaar moeten worden bewaard. De andere gegevens in het register hoeven echter niet bewaard te worden.
45. **Ten tweede ziet de Autoriteit niet in waarom de gegevens van een persoon die niet meer in het register staat (maar niet is geschrapt) tot 10 jaar na het einde van zijn inschrijving moeten worden bewaard.** Gevraagd naar de rechtvaardiging voor de invoering van een dergelijke bewaartermijn voor personen die uit het register zijn uitgeschreven zonder te zijn geschrapt, antwoordde de afgevaardigde van de minister als volgt (de Autoriteit vertaalt):

« In de Memorie van Toelichting wordt benadrukt dat het schrappen van gegevens uit het [register] rechtvaardigt dat gegevens voor een periode van tien jaar worden bewaard.

²³ Ter herinnering, deze bepaling preciseert het volgende « *een geschrapte bewindvoerder wordt uitgeschreven uit het register en mag geen nieuwe aanvraag tot opname meer indienen gedurende een termijn van tien jaar te rekenen vanaf de dag waarop de beslissing die de schrapping van opname uitspreekt definitief is geworden* ».

Dit is slechts één voorbeeld (de term "met name" wordt gebruikt) (wetsontwerp betreffende het statuut van bewindvoerder van een beschermde persoon, Memorie van Toelichting, commentaar bij artikel 24, p. 45).

We mogen niet vergeten dat bepaalde gronden voor onverenigbaarheid krachtens artikel 496/6 van het oud Burgerlijk Wetboek gedurende een periode van tien jaar van kracht blijven: faillietverklaring of toelating tot collectieve schuldenregeling.

Er moet voor worden gezorgd dat een persoon die van rechtswege uitgeschreven wordt op grond van faillissement (nieuw artikel 555/26, § 1, van het Gerechtelijk Wetboek) 8 jaar na de uitschrijving op deze grond geen nieuwe aanvraag tot inschrijving kan indienen en een gunstige beslissing kan verkrijgen aangezien hij nog steeds "onderworpen" is aan een van de gronden van onverenigbaarheid die elke inschrijving in het [register] verhinderen ».

46. De Autoriteit is niet overtuigd door de argumenten van de afgevaardigde van de minister **die de bewaartermijn** van tien jaar vanaf het einde van de inschrijving van de bewindvoerder in het register te **rechtvaardigen**. Natuurlijk, zoals de afgevaardigde van de minister opmerkt, kunnen mensen die minder dan 10 jaar failliet zijn verklaard of toegelaten zijn tot de collectieve schuldenregeling geen bewindvoerder zijn (nieuw artikel 496/6 van het oud Burgerlijk Wetboek) en dus niet worden ingeschreven in het register. De Autoriteit merkt echter op dat het beginpunt van de twee gebeurtenissen (faillissement/collectieve schuldenregeling enerzijds en uitschrijving uit het register anderzijds) niet noodzakelijkerwijs samenvallen ; het beginpunt van deze periode van 10 jaar zal dus niet noodzakelijkerwijs hetzelfde zijn. In deze omstandigheden zal het bewaren van de gegevens in het register gedurende 10 jaar na het einde van de inschrijving van de bewindvoerder het niet noodzakelijk mogelijk maken om het nagestreefde doel te bereiken, d.w.z. te voorkomen dat een persoon die failliet is verklaard of tot een collectieve schuldenregeling is toegelaten, tot bewindvoerder wordt aangewezen.
47. Ten tweede, en meer fundamenteel, is het de verantwoordelijkheid van de FOD Justitie om voor alle aanvragen tot inschrijving of herinschrijving na te gaan of er geen onverenigbaarheidsgronden zijn, als vermeld in ontwerpartikel 496/6 van het oud Burgerlijk Wetboek (en niet alleen voor aanvragen na uitschrijving uit het register). Deze controle, die systematisch moet worden uitgevoerd, moet plaatsvinden door de relevante en geschikte informatiebronnen te raadplegen. De auteur van het voorontwerp van wet moet er dus voor zorgen dat de FOD Justitie toegang heeft tot de informatiebronnen die nodig zijn om na te gaan of de persoon die om inschrijving of herinschrijving in het register verzoekt, niet voldoet aan één van de onverenigbaarheidsgronden vermeld in ontwerpartikel 496/6 van het oude Burgerlijk Wetboek. Wat bijvoorbeeld de verificatie betreft dat een persoon niet failliet is verklaard, merkt de Autoriteit op dat

faillissementsverklaringen in uittreksels in het Belgisch Staatsblad²⁴ worden gepubliceerd en dat de FOD Financiën door het Belgisch Staatsblad te raadplegen dus kan nagaan of de persoon in kwestie de voorbije 10 jaar niet failliet is verklaard. Het is daarom niet nodig om de gegevens van een persoon die uit het register is uitgeschreven 10 jaar te bewaren om te controleren of hij niet failliet is verklaard. Er bestaat al een minder ingrijpende en geschiktere manier. Wat het bestaan van een collectieve schuldenregeling betreft, wijst de Autoriteit op het «*centraal bestand van berichten van beslag, delegatie, overdracht, collectie schuldenregeling en protest*»²⁵ (hierna het "centraal bestand" genoemd) dat met name kennisgevingen van collectieve schuldenregelingen bevat. Om te controleren of een persoon niet is toegelaten voor een collectieve schuldregeling, moet dit centraal bestand worden geraadpleegd. Het is dus aan de auteur van het voorontwerp om zich ervan te vergewissen dat het juridisch kader met betrekking tot dit centraal bestand, de FOD Justitie wel degelijk toegang verleent tot dit dossier en om, indien nodig, te voorzien in de aanpassing ervan.

B. Betreffende de verwerking van persoonsgegevens door de FOD Justitie in het kader van de inschrijving in het register, de verlenging van die inschrijving en de schrapping uit het register (artikelen 25 tot 30 van het voorontwerp van wet)

48. In de artikelen 25 tot en met 30 van het wetsontwerp, waarbij nieuwe ontwerpartikelen 555/23 tot en met 555/27 in het Gerechtelijk Wetboek worden ingevoegd, worden de voorwaarden en de procedure vastgesteld waaronder een persoon in het register kan worden ingeschreven of uitgeschreven. De Autoriteit heeft een paar opmerkingen over een aantal van deze voorwaarden en een aantal van de geplande gegevensverzamelingen met het oog op de gevolgen ervan voor het recht op bescherming van persoonsgegevens.

²⁴ De Autoriteit merkt op dat er ook een register van insolventieprocedures voor bedrijven is (artikelen XX.15 en volgende van het Wetboek economisch recht). Maar ondanks de bewering van de wetgever dat dit register "een authentieke bron is voor alle daarin vastgelegde handelingen en gegevens", merkt de Autoriteit op dat het wettelijke kader voor dit register niet voldoet aan de gebruikelijke kwaliteitscriteria voor normen voor het opzetten en beheren van databanken (waarin persoonsgegevens zijn opgenomen). Zo merkt de Autoriteit in het bijzonder op dat het Wetboek van economisch recht het doel of de doelen van het register niet bepaalt ; dit maakt het onmogelijk om te beoordelen of het noodzakelijk en evenredig is om de FOD Justitie toegang te verlenen tot dit register als onderdeel van zijn taken met betrekking tot de inschrijving van professionele bewindvoerders in het nationale register van bewindvoerders. Voorts verwijst de Autoriteit met betrekking tot het begrip authentieke bron en de wijze waarop een databank als zodanig in wetgeving kan worden vastgelegd naar haar overwegingen in de punten 29 en volgende van haar advies 93/2023 over het voorontwerp met betrekking tot het voorontwerp van gezamenlijk decreet en ordonnantie van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie en de Franse Gemeenschapscommissie betreffende de digitale transitie van de instellingen (<https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/advies-nr.-93-2023.pdf>)

²⁵ Dit bestand is opgericht met de artikelen 1389bis/1 en volgende van het Gerechtelijk Wetboek.

- a) **Betreffende de voorwaarde die bestaat uit het voorleggen van «garanties van bekwaamheid, onafhankelijkheid en onpartijdigheid, vereist voor de uitoefening van hun opdracht als bewindvoerder» en de verplichting om een positief en gemotiveerd advies van de vertegenwoordiger van het gereguleerde beroep bij te voegen waaruit blijkt dat aan deze voorwaarde is voldaan.**

49. Ontwerpartikel 555/23, §2, 3° van het Gerechtelijk Wetboek bepaalt dat de kandidaat-bewindvoerders *«garanties van bekwaamheid, onafhankelijkheid en onpartijdigheid, vereist voor de uitoefening van hun opdracht als bewindvoerder, (moeten) kunnen voorleggen ».*

50. In de eerste plaats merkt de Autoriteit op dat het **begrip "bekwaamheid" te vaag en onvoldoende voorspelbaar** is. Op de vraag wat de reikwijdte van de vereiste bekwaamheid zou zijn, antwoordde de afgevaardigde van de minister het volgende (de Autoriteit vertaalt) :

«indien een deel van de bekwaamheidsvoorwaarde wordt bewezen door de voltooiing van een opleiding die het voorwerp uitmaakt van een afzonderlijke voorwaarde (artikel 555/23, § 2, 1°, van het Gerechtelijk Wetboek) en door de afwezigheid van een oorzaak van onverenigbaarheid bedoeld in artikel 496/6, § 1, van het oude Burgerlijk Wetboek, is zij hoofdzakelijk van materiële en financiële aard. Onder de term "materieel" verstaan we in het bijzonder bepaalde vormen van menselijke investering om uitwisselingen met de beschermde persoon te waarborgen en hem of haar waar mogelijk te betrekken bij het beheer, en eventueel personeel om hem of haar bij te staan in de taken die hem of haar zijn toevertrouwd. Zoals vermeld in de memorie van toelichting is de vereiste financiële capaciteit vrij beperkt: het bestaan van een beroepsaansprakelijkheidsverzekering (wetsontwerp betreffende het statuut van bewindvoerder van een beschermde persoon, Memorie van toelichting, commentaar bij artikel 26, blz. 46-47) ».

51. De Autoriteit merkt op dat de auteur van het voorontwerp van wet onder de voorwaarde van "bekwaamheid" de voorwaarden herhaalt met betrekking tot de voltooiing van de opleiding en de afwezigheid van gronden voor onverenigbaarheid, die - zoals de afgevaardigde van de minister zelf opmerkt - reeds elders zijn opgelegd. Naast deze eerste twee voorwaarden heeft de "bekwaamheidsvoorwaarde" volgens de afgevaardigde van de minister tot doel ervoor te zorgen dat de kandidaat-bewindvoerder over de nodige personele en materiële middelen beschikt om zijn taken uit te voeren en dat hij een beroepsaansprakelijkheidsverzekering heeft afgesloten. Het doel van de bekwaamheidseis is ervoor te zorgen dat de kandidaat-bewindvoerder over de noodzakelijke materiële en financiële middelen beschikt om zijn toekomstige taken uit te voeren.

52. Om elke dubbelzinnigheid te vermijden en ervoor te zorgen dat de ontwerpbeplating zo voorspelbaar is als nodig is, beveelt de Autoriteit aan om de **"bekwaamheidsvoorwaarde" te vervangen door het opleggen van de volgende twee verplichtingen** :
- (1) de verplichting **te beschikken over de noodzakelijke personele en materiële middelen** die de kandidaat-bewindvoerder nodig heeft om zijn taken te vervullen, en
- (2) de verplichting om een **beroepsaansprakelijkheidsverzekering af te sluiten** voor een door de Koning te bepalen bedrag.
53. Bovendien verklaarde de afgevaardigde van de minister, toen hem werd gevraagd naar de reikwijdte van de vereiste van onafhankelijkheid en onpartijdigheid voor kandidaat-bewindvoerders als voorwaarde voor hun opname in het register, dat (de Autoriteit vertaalt *«moet worden aangetoond dat de bewindvoerder handelt in het belang van de persoon zonder te worden beïnvloed door de belangen van anderen (wetsontwerp betreffende het statuut van bewindvoerder van een beschermde persoon, Memorie van Toelichting, blz. 47). Deze garanties zijn regelmatig terug te vinden in de deontologische codes van gereguleerde beroepen (zie artikel 555/9 van het Gerechtelijk Wetboek voor gerechtelijke deskundigen, vertalers en beëdigd vertalers)*). Ze zullen op hun beurt worden vastgelegd en uitgewerkt in de toekomstige deontologische code voor professionele bewindvoerders ».
54. De Autoriteit merkt op dat deze vereiste van toepassing is op de **uitvoering van de taken van de bewindvoerder**, maar dat **het geen voorwaarde is die kan worden geverifieerd voorafgaand** aan de inschrijving in het register. Van nature moeten bewindvoerders onafhankelijk en onpartijdig handelen bij het uitvoeren van hun taken. De Autoriteit merkt ook op dat deze verplichting zal worden opgelegd door de toekomstige deontologische code voor de functie van bewindvoerder, die door de Koning zal worden opgesteld. Artikel 555/23, § 2, 2°, van het ontwerp van Gerechtelijk Wetboek verplicht alle kandidaat-bewindvoerders om deze deontologische code te onderschrijven en na te leven gedurende hun inschrijving, met dien verstande dat niet-naleving van de code aanleiding kan geven tot disciplinaire sancties die, in voorkomend geval, de niet-verlenging van de inschrijving van de bewindvoerder kunnen rechtvaardigen²⁶. De Autoriteit beveelt daarom aan **de vereiste van "onafhankelijkheid en onpartijdigheid" als voorwaarde voorafgaand** aan de inschrijving in het register te schrappen, met dien verstande dat deze vereiste in elk geval **zal worden opgelegd door de Deontologische Code²⁷ die, volgens het wetsontwerp, door de bewindvoerders moet worden nageleefd** tijdens de hele periode van hun inschrijving in het register, en dat niet-naleving ervan kan leiden tot disciplinaire sancties die op hun beurt schrapping uit het register kunnen rechtvaardigen.
55. Ontwerpartikel 555/24, § 1, tweede lid, 2°, van het Gerechtelijk Wetboek schrijft voor dat een kandidaat-bewindvoerder die tevens een gereguleerd beroep uitoefent, bij zijn kandidatuur een positief en

²⁶ Zie ontwerpartikel 555/25 ontwerp van het Gerechtelijk Wetboek.

²⁷ Deze Deontologische Code zal door de Koning worden opgesteld.

gemotiveerd advies van de vertegenwoordiger van het beroep voegt waaruit blijkt dat de kandidaat met name voldoet aan de voorwaarde van *«bekwaamheid, onafhankelijkheid en onpartijdigheid»*. Voor zover de Autoriteit aanbeveelt om, met het oog op de vereisten van voorspelbaarheid en evenredigheid, de voorwaarde van onafhankelijkheid en onpartijdigheid (als voorwaarde voor inschrijving in het register) te schrappen en de vereiste van bekwaamheid te vervangen door twee meer afgebakende verplichtingen waarover de vertegenwoordiger van het gereguleerde beroep geen bijzondere informatie heeft, **moet de vereiste om een advies bij te voegen waaruit blijkt dat aan deze voorwaarde van «bekwaamheid, onafhankelijkheid en onpartijdigheid" is voldaan, worden geschrapt »**. Aan de andere kant is het nog steeds volledig gepast om een positief, gemotiveerd advies van de vertegenwoordiger van het gereguleerde beroep te eisen over de afwezigheid van een disciplinaire sanctie die onverenigbaar is met het ambt van bewindvoerder (zie hieronder).

b) Betreffende de voorwaarde dat zij *«niet het voorwerp zijn geweest van een tuchtsanctie die onverenigbaar is met de uitoefening van de functie van bewindvoerder »*

56. Ontwerpartikel 555/23, § 2, 4° van het Gerechtelijk Wetboek bepaalt dat de kandidaat-bewindvoerders *«niet het voorwerp (mogen) zijn geweest van een tuchtsanctie die onverenigbaar is met de uitoefening van de functie van bewindvoerder»* om in het register opgenomen te kunnen worden.
57. Na een verzoek om nadere informatie gaf de afgevaardigde van de minister aan dat deze voorwaarde niet alleen van toepassing is op mensen die een gereguleerd beroep uitoefenen, maar ook op degenen die in het verleden een gereguleerd beroep hebben uitgeoefend. Als dit het geval is, moet dit **in het dispositief van het voorontwerp van wet worden aangegeven**.
58. Bovendien beveelt de Autoriteit aan om, met het oog op de naleving van het **evenredigheidsbeginsel**, een **periode vast te stellen** waarbinnen de betrokkene niet onderworpen mag zijn geweest aan een disciplinaire sanctie die onverenigbaar is met de uitoefening van de functie van bewindvoerder.

c) Betreffende de voorwaarde *«niet het voorwerp zijn geweest van een in kracht van gewijsde getreden veroordeling, zelfs met uitstel, tot een criminele of correctionele straf, tenzij ze in eer en rechten hersteld zijn en met uitzondering van de veroordelingen voor inbreuk op de regelgeving inzake de politie op het wegverkeer en de veroordelingen die, volgens de minister van Justitie, duidelijk geen belemmering vormen voor de uitoefening van de activiteit van professioneel bewindvoerder»* en de raadpleging van het openbaar ministerie om informatie in te winnen *«over de moraliteit en de beroepsbekwaamheid van de kandidaat »*

59. Ontwerpartikel 555/23, §2, 5° van het Gerechtelijk Wetboek bepaalt dat de kandidaat-bewindvoerder «*niet het voorwerp (mag) zijn geweest van een in kracht van gewijsde getreden veroordeling, zelfs met uitstel, tot een criminele of correctionele straf, tenzij ze in eer en rechten hersteld zijn en met uitzondering van de veroordelingen voor inbreuk op de regelgeving inzake de politie op het wegverkeer en de veroordelingen die, volgens de minister van Justitie, duidelijk geen belemmering vormen voor de uitoefening van de activiteit van professioneel bewindvoerder*».
60. De Autoriteit merkt ook op dat de FOD Justitie - bij het onderzoek van een aanvraag tot inschrijving in het register - informatie zal moeten inwinnen «*over de moraliteit en de beroepsbekwaamheid van de kandidaat bij het Openbaar Ministerie*»²⁸. Gevraagd naar de reikwijdte van deze begrippen en de informatie die het Openbaar Ministerie in dit verband aan de FOD Justitie moet meedelen, antwoordde de afgevaardigde van de minister dat (de Autoriteit vertaalt) «*het gaat om informatie over strafrechtelijke veroordelingen of zaken die door de gerechtelijke autoriteiten tegen de persoon zijn ingesteld en die de inschrijving van de persoon in het register in twijfel kunnen trekken*»²⁹.
61. In het licht van de informatie verstrekt door de afgevaardigde van de minister, merkt de Autoriteit op dat de informatie die de FOD Justitie zal moeten verzamelen bij het openbaar ministerie (de Autoriteit vertaalt) «*over de moraliteit en de beroepsbekwaamheid van de kandidaat*» meer betrekking heeft op de "moraliteit" van de kandidaat dan op zijn "beroepsbekwaamheid"³⁰.
62. Op de vraag of "moraliteit" hetzelfde is als de afwezigheid van een veroordeling, en waarom de auteurs van het voorontwerp van wet hadden besloten om een verplichting op te leggen om het Openbaar Ministerie te raadplegen in plaats van het centraal strafregister, antwoordde de afgevaardigde dat (de Autoriteit vertaalt) «*[moraliteit] niet alleen verwijst naar veroordelingen. Niet elke zaak die tegen een persoon wordt aangespannen zal resulteren in een veroordeling. Er kan strafbemiddeling zijn geweest, opschorting van straf, ontslag wegens ongepaste vervolging, etc. Het feit dat er geen veroordeling is geweest, betekent niet dat er geen handelingen zijn gepleegd en erkend die onverenigbaar zijn met het*

²⁸ Zie ontwerpartikel 555/24, §2, eerste lid Gerechtelijk Wetboek

²⁹ De afgevaardigde van de minister voegt eraan toe dat deze vereist is opgelegd *naar analogie met de gerechtsdeskundigen*. In dit verband merkt de Autoriteit op dat in haar advies 56/2016 van 12 oktober 2016 over het voorontwerp van wet tot wijziging van de wet van 10 april 2014 tot wijziging van verschillende bepalingen met het oog op de oprichting van een nationaal register voor gerechtsdeskundigen en tot oprichting van een nationaal register voor beëdigd vertalers, tolken en vertalers-tolken, uitte de Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer (hierna de CBPL), voorganger in rechte van de Autoriteit, reeds kritiek over het inwinnen van informatie "over de moraliteit en de beroepsbekwaamheid van de kandidaat bij het openbaar ministerie". In feite had de Autoriteit gewezen op het gebrek aan transparantie en het gevaar voor arbitraire beslissingen omwille van de volledige beoordelingsvrijheid over de persoon van de betrokkene. De CBPL verwijst in dit advies naar haar advies 30/2003 van 12 juni 2003 waarin het oordeelde dat dergelijke moraliteitsonderzoeken niet alleen in strijd waren met artikel 22 van de Grondwet en artikel 8 van het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens, maar ook met verschillende bepalingen van de wet van 8 december 1992 tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens (in het bijzonder de bepalingen met betrekking tot de volgende beginselen van gegevensbescherming : het beginsel van eerlijkheid en rechtmatigheid en het beginsel van minimale gegevensverwerking.

³⁰ De Autoriteit wijst erop dat zij reeds heeft gewezen op de onnauwkeurige en onvoorspelbare aard van het begrip "bekwaamheid".

ambt van bewindvoerder. Het feit dat er geen veroordeling is geweest, betekent niet dat er geen handelingen zijn gepleegd en erkend die onverenigbaar zijn met de functie van bewindvoerder ».

63. De Autoriteit merkt op dat de werkwijze van de FOD Justitie ten aanzien van het openbaar ministerie tot doel heeft meer informatie te verzamelen dan vereist door de voorwaarde van het ontwerpartikel 555/23, § 2, 5° van het Gerechtelijk Wetboek³¹, aangezien naast veroordelingen die in kracht van gewijsde zijn gegaan, de FOD Justitie ook informatie wenst te verzamelen met betrekking tot "*zaken die tegen de persoon zijn ingeleid door de gerechtelijke autoriteiten*", "*strafbemiddeling*", "*schorsing van de uitspraak*", "*stopzetting van de vervolging wegens ongepaste vervolging*", enz.
64. Uiteraard begrijpt de Autoriteit dat de auteur van het voorontwerp erop toeziet dat personen die kunnen worden aangewezen om handelingsonbekwaam verklaarde personen te vertegenwoordigen, geen strafbare feiten hebben gepleegd die onverenigbaar zijn met de functie. Een persoon die wilsonbekwaam is verklaard, is van nature een bijzonder kwetsbaar persoon en de persoon die zijn of haar eigendommen en/of persoon beheert, heeft in feite en in rechte aanzienlijke macht en invloed over hem of haar. Het is daarom belangrijk om ervoor te zorgen dat bewindvoerders zich onberispelijk gedragen.
65. De Autoriteit merkt echter op dat de auteurs van het wetsontwerp **terdege rekening moeten houden met het vermoeden van onschuld** van kandidaat-bewindvoerders en ervoor moeten zorgen dat er een **billijk evenwicht** is tussen de **belangen van de beschermde persoon** (die vereisen dat personen die verdacht worden van strafbare feiten die onverenigbaar zijn met de rol van bewindvoerder, niet in het register worden opgenomen) en de **belangen van kandidaat-bewindvoerders** (die vereisen dat het grondbeginsel van het vermoeden van onschuld wordt gerespecteerd).
66. In België wordt informatie over iemands 'gerechtelijk verleden' opgenomen in het **strafregister**. Het is in feite de **authentieke bron van rechterlijke beslissingen met betrekking tot strafbare feiten**. De Belgische wetgever heeft dit gecentraliseerde register georganiseerd om, onder bepaalde voorwaarden, bepaalde overheidsinstanties toegang te geven tot bepaalde informatie die het bevat (artikel 594 van het Wetboek van Strafvordering, hierna "WSV"). Het bepaalt ook dat een persoon een uittreksel uit het strafregister kan krijgen met bepaalde informatie over zijn of haar strafblad (artikelen 595 en 596 van het WSV.). De wetgever besloot dat **bepaalde rechterlijke beslissingen** (zoals schorsingen van straffen of strafrechtelijke schikkingen) **niet konden worden meegedeeld**, noch voor rechtstreekse toegang tot het strafregister, noch voor de afgifte van een uittreksel uit het strafregister. Het is met dit in gedachten dat magistraten, na een gemotiveerde beslissing, ervoor kiezen om de straf op te schorten. Hiermee heeft **de wetgever getracht een delicaat evenwicht te vinden tussen de noodzaak** om in bepaalde

³¹ Namelijk: «*niet het voorwerp (mag) zijn geweest van een in kracht van gewijsde getreden veroordeling, zelfs met uitstel, tot een criminele of correctionele straf, tenzij ze in eer en rechten hersteld zijn en met uitzondering van de veroordelingen voor inbreuk op de regelgeving inzake de politie op het wegverkeer en de veroordelingen die, volgens de minister van Justitie, duidelijk geen belemmering vormen voor de uitoefening van de activiteit van professioneel bewindvoerder*»

gevallen **op de hoogte te zijn** van iemands strafblad en **de noodzaak om die persoon niet onredelijk te stigmatiseren** vanwege daden die hij of zij heeft gepleegd of waarvan hij of zij wordt verdacht deze te hebben gepleegd. De Autoriteit is van mening dat er geen reden is om in principe af te wijken van het algemene systeem dat door de wetgever is gecreëerd om de toegang tot informatie over iemands strafblad te regelen.

67. De verplichting om het openbaar ministerie te raadplegen **om informatie te verkrijgen "over de moraliteit en de beroepsbekwaamheid van de kandidaat**, die niet vrij is van kritiek wat betreft het vermoeden van onschuld, **moet dus worden afgeschaft en in plaats daarvan** moet worden **voorzien** in ofwel de rechtstreekse **raadpleging van het strafregister** door de FOD Justitie, **ofwel de verplichting voor de kandidaat-bewindvoerder om een uittreksel uit het strafregister over te leggen**.
68. De Autoriteit kan echter begrijpen dat de wetgever wil voorkomen dat een persoon die wordt vervolgd voor bepaalde bijzonder ernstige strafbare feiten, wordt ingeschreven in het register, zelfs als voor deze strafbare feiten nog geen definitieve uitspraak is gedaan, vanwege de grote kwetsbaarheid van personen die onder voorlopig bewind zijn gesteld en de aanzienlijke gevolgen die de handelingen van een bewindvoerder voor deze personen kunnen hebben. Om te zorgen voor een eerlijk evenwicht tussen de verschillende betrokken belangen en om een minimum aan objectiviteit op dit gebied te garanderen, is het echter belangrijk dat de wetgever bepaalt welke strafbare feiten alleen al op grond van het vermoeden dat ze zijn gepleegd gerechtvaardigd zijn om de verdachte niet in het register op te nemen. Zo kan de wetgever bepalen dat de FOD Justitie vragen stelt aan het Openbaar Ministerie, niet over de "moraliteit" van de (kandidaat-)bewindvoerder, maar over het bestaan van lopende strafrechtelijke procedures tegen de (kandidaat-) bewindvoerder voor de vastgestelde misdrijven. Indien nodig moet het nieuwe artikel 555/23 § 2 van het oud Burgerlijk Wetboek worden aangepast door toe te voegen dat de (kandidaat-)bewindvoerder niet kan worden vervolgd voor bepaalde strafbare feiten die de wetgever moet bepalen.
69. Gelet op de verplichting voor de bewindvoerder om elke twee jaar een verlenging van zijn inschrijving aan te vragen, moet het voorontwerp bovendien **voorzien in de verplichting voor de FOD Justitie om zich er** bij elke aanvraag tot verlenging **van te vergewissen** dat **de bewindvoerder** sinds zijn inschrijving of de laatste verlenging **niet veroordeeld is** geweest voor een strafrechtelijke of correctionele inbreuk, zelfs niet met voorwaardelijke veroordeling, tenzij zij zijn gerehabiliteerd en met uitzondering van veroordelingen voor inbreuken op de verkeerswetgeving, die volgens de minister van Justitie kennelijk geen belemmering vormen voor de uitoefening van de activiteit van professioneel bewindvoerder. Deze **tweejaarlijkse verificatie** of de bewindvoerder geen veroordelingen heeft, draagt bij tot een **billijk evenwicht** tussen de belangen van beschermde personen om niet te worden bijgestaan of

vertegenwoordigd bij het beheer van hun vermogen en/of het verrichten van handelingen met betrekking tot hun persoon door een persoon die niet de morele kwaliteiten bezit die hiervoor vereist zijn.

70. Tot slot is de Autoriteit, gezien het zeer brede scala aan taken dat aan een bewindvoerder kan worden toevertrouwd (beheer van activa en beslissingen met betrekking tot de persoon) en de aanzienlijke gevolgen van beslissingen van een bewindvoerder voor beschermde personen, van mening dat het aanvaardbaar is dat de wetgever niet precies bepaalt voor welke strafbare feiten de (kandidaat-)bewindvoerder niet mag zijn veroordeeld. Het lijkt namelijk erg moeilijk om vooraf alle overtredingen vast te stellen waarvan het plegen onverenigbaar is met de uitoefening van de functie van de bewindvoerder. Bovendien is het, gelet op deze bijzondere context waarin een professionele bewindvoerder optreedt, niet onredelijk om de minister of zijn afgevaardigde een beoordelingsmarge toe te staan bij de beoordeling van veroordelingen die onverenigbaar zijn met de uitoefening van de taak van professionele bewindvoerder ; dit stelt de minister of zijn afgevaardigde in staat om zijn beslissing te nemen met inachtneming van alle omstandigheden waarvan hij op de hoogte is. Bovendien merkt de Autoriteit op dat de betrokken personen ("kandidaat-bewindvoerders") de mogelijkheid zullen hebben om het besluit van de minister aan te vechten door een beroep tot nietigverklaring in te stellen bij de Raad van State ; dit vormt een belangrijke garantie voor de rechten en vrijheden van de betrokken personen.

d) Betreffende het overleg met de voorzitter(s) van de vrederechter(s) en politierechter(s) van het (de) arrondissement(en) waar de (kandidaat-)bewindvoerder wenst op te treden als bewindvoerder

71. Artikel 555/24, § 2, tweede lid, ontwerp, van het Gerechtelijk Wetboek bepaalt dat de FOD Justitie bij het onderzoek van een aanvraag tot inschrijving in het register «*het advies [moet vragen] van de voorzitters van de vrederechters en van de rechters in de politierechtbank van de arrondissementen waarin de kandidaat zijn »opdrachten van bewindvoerder wil uitvoeren*». Volgens ontwerpartikel 555/25, § 2, van het Gerechtelijk Wetboek moet dit advies ook worden gevraagd bij het onderzoek van een aanvraag tot verlenging van de inschrijving, maar alleen in bepaalde omstandigheden.
72. Ten eerste merkt de Autoriteit op dat **in het voorontwerp niet wordt gespecificeerd waarop dit advies betrekking moet hebben.**
73. Hoewel de Autoriteit begrip heeft voor de wens van de auteur van het voorontwerp van wet om zoveel mogelijk informatie uit verschillende bronnen te verzamelen om ervoor te zorgen dat de personen die kunnen worden aangesteld als professionele bewindvoerders de vaardigheden hebben die voor dit doel vereist zijn en van onbesproken gedrag zijn, **moet worden voorkomen** dat dit leidt tot **onevenredige en/of discriminerende gegevensverwerking** en/of een bepaalde vorm van

sociale controle zonder dat dit is georganiseerd en gepaard gaat met passende waarborgen voor de betrokken personen.

74. Daarom is het aangewezen om **het onderwerp waarop het advies** van de voorzitters van de vrederechters en de rechters van de politierechtbank **zich moet richten, te omkaderen** en, meer algemeen, een strikter kader vast te stellen met betrekking tot de elementen die in het advies moeten worden opgenomen.
75. De Autoriteit bevroeg hierover de afgevaardigde van de minister.
76. Uit de bijkomende informatie van de afgevaardigde van de minister blijkt - zonder dat er iets in het dispositief van het voorontwerp staat om dit te kunnen vaststellen - dat de voorzitters van de vrederechters en de rechters bij de politierechtbank zal worden gevraagd om zich ten minste uit te spreken over het volgende :
- Het mogelijke bestaan van een inbreuk of fraude door de bewindvoerder waarvoor ernstige aanwijzingen werden meegedeeld aan de FOD Justitie door de griffie, overeenkomstig artikel 497/8, paragraaf 2, ontwerp, van het oud Burgerlijk Wetboek. In dit verband gaf de afgevaardigde van de minister aan dat (de Autoriteit vertaalt) *«het register ernstige aanwijzingen van tekortkomingen of fraude in het beheer van een professionele bewindvoerder moet melden. Zoals de toelichting bij artikel 10 [van het voorontwerp van wet] terecht stelt, wordt enkel het bestaan van dergelijke bewijzen aan de FOD Justitie meegedeeld via het NRPB [nvdr : het register]. De inhoud ervan is niet gedetailleerd. Het bestaan van dergelijke aanwijzingen betekent echter niet het einde van de inschrijving van de professionele bewindvoerder. Dit betekent dat een herbeoordeling van de vermelding op de lijst noodzakelijk is [...]». Het is in deze context dat de mening van de voorzitters van de vrederechters en politierechters belangrijk kan zijn: ze kunnen nadere informatie over de aard van de aanwijzingen van een ernstige tekortkoming of fraude inwinnen bij de vrederechters die ze aan de FOD Justitie hebben gemeld».*
 - Het bestaan van bepaalde onverenigbaarheidsgronden waarvan de geraadpleegde rechters op de hoogte zouden zijn. In dit verband gaf de afgevaardigde van de minister aan dat (de Autoriteit vertaalt) *«hun advies ook van onschatbare waarde zou kunnen blijken bij het verstrekken van bepaalde informatie over de oorzaken van onverenigbaarheid waarvan de geraadpleegde rechters op de hoogte zouden zijn geweest (bijvoorbeeld een bewindvoerder is ontheven van het beheer van een bewindvoeringsdossier als gevolg van een faillissement, een collectieve schuldenregeling of de plaatsing van de bewindvoerder onder gerechtelijke bescherming) ».*

- Hun "indruk" van de verenigbaarheid van de strafrechtelijke en disciplinaire sancties tegen een (kandidaat-) bewindvoerder met de uitoefening van zijn functie.
77. De Autoriteit **begrijpt dat het noodzakelijk is het advies in te winnen** van een vrederechter die ernstige aanwijzingen van **ernstige tekortkomingen of fraude** bij het beheer van een professionele bewindvoerder heeft waargenomen, om meer informatie te krijgen over de aard van de tekortkomingen of fraude.
78. De Autoriteit plaatst echter **vraagtekens bij de relevantie, noodzaak en evenredigheid** van het vragen van advies aan de voorzitters van de vrederechters en politierechters over het bestaan van **onverenigbaarheidsgronden** en de **verenigbaarheid** van de aan een (kandidaat-) bewindvoerder **opgelegde strafrechtelijke en tuchtrechtelijke sancties** met de **uitoefening van zijn functie**.
79. Wat betreft de verenigbaarheid van tuchtrechtelijke en strafrechtelijke sancties met de uitoefening van de functie van bewindvoerder, merkt de Autoriteit op dat het voorontwerp van wet reeds voorziet in gegevensstromen om de FOD Justitie in staat te stellen kennis te nemen van de strafrechtelijke en tuchtrechtelijke sancties waartoe een (kandidaat-)bewindvoerder kan zijn veroordeeld. Bovendien bepaalt het wetsontwerp reeds dat de vertegenwoordiger van de gereguleerde functie waartoe de (kandidaat-)bewindvoerder behoort, zijn advies moet geven over de verenigbaarheid met de uitoefening van de functie van bewindvoerder van de sanctie waartoe de (kandidaat-)bewindvoerder is veroordeeld. Gegevens met betrekking tot strafrechtelijke veroordelingen en strafbare feiten zijn echter gevoelige gegevens en de verwerking ervan moet daarom strikt beperkt blijven tot wat noodzakelijk is en onderworpen zijn aan passende waarborgen voor de betrokkenen. De Autoriteit is van oordeel dat, gelet op de informatie waarover de FOD Justitie reeds beschikt met betrekking tot strafrechtelijke en tuchtrechtelijke sancties, het niet noodzakelijk lijkt om een nieuwe gegevensstroom op te zetten tussen de FOD Justitie en de voorzitters van de vrederechters en politierechters om de FOD Justitie in staat te stellen een beslissing te nemen over de verenigbaarheid van een sanctie met de uitoefening van de functie van bewindvoerder. Bovendien merkt de Autoriteit op dat het voorontwerp van wet niet voorziet in passende waarborgen om de rechten te garanderen van personen die door deze nieuwe gegevensstroom worden getroffen. De Autoriteit merkt echter op dat de FOD Justitie de voorzitters van de vrederechters en de politie informeel zou kunnen raadplegen om hen op een algemene en gedepersonaliseerde manier te vragen naar de tucht- en strafsancities die zij onverenigbaar achten met de functie van bewindvoerder of naar de voorwaarden waaronder sommige van deze sancties volgens hen onverenigbaar zouden zijn met deze functie.
80. Wat het bestaan van onverenigbaarheidsgronden betreft, merkt de Autoriteit op, zoals zij hierboven al heeft aangegeven met betrekking tot de voorwaarde inzake faillissement en collectieve schuldenregeling, dat er andere bronnen zijn om deze informatie te verzamelen (het Belgisch

Staatsblad voor faillietverklaringen, het "centraal bestand" voor toelatingen tot collectieve schuldenregeling, het centraal strafregister voor ontzetting uit het ouderlijk gezag). Bovendien bepaalt het voorontwerp van wet: «*de onder rechterlijke bescherming plaatsing van een professionele bewindvoerder wordt ter kennis gebracht van de FOD Justitie*» (ontwerpartikel 1249/2 § 3, laatste zin, van het Gerechtelijk Wetboek). Onder deze omstandigheden lijkt het niet nodig om bij de voorzitters van de vrederechters en politierechters informatie in te winnen over het bestaan van deze onverenigbaarheidsgronden.

81. Tot slot, om de beginselen van noodzakelijkheid en evenredigheid te waarborgen, is het noodzakelijk om niet alleen **de omstandigheden** waarin de FOD Justitie **advies moet vragen** aan de voorzitters van de vrederechters en de rechters bij de politierechtbank **te omschrijven**, maar ook de draagwijdte van dat advies. In het licht van de informatie waarover de Autoriteit beschikt, lijkt het erop dat het **advies** van de voorzitters van de vrederechters en de rechters bij de politierechtbank **enkel moet worden ingewonnen** wanneer de FOD Justitie, overeenkomstig ontwerpartikel 497/8 van het oud Burgerlijk Wetboek, een **mededeling heeft ontvangen met betrekking tot het bestaan van «ernstige aanwijzingen van tekortkomingen of fraude in het beheer van een professionele bewindvoerder »**.

C. Specifieke opmerkingen om de leesbaarheid van het wetsontwerp te verbeteren

82. Om ervoor te zorgen dat het voorontwerp van wet zo leesbaar mogelijk is, **beveelt** de Autoriteit de volgende **tekstaanpassingen aan** :
- In ontwerpartikel 555/24, §2, 2de lid van het Gerechtelijk Wetboek: de eerste "hij" van de zin vervangen door "FOD Justitie" en de tweede "hij" door "kandidaat".
 - In ontwerpartikel 555/26, §2, 1° en, 2°, Gerechtelijk Wetboek: de twee "hij" vervangen door "FOD Justitie".
 - De termijn specificeren waarbinnen het advies van de voorzitter(s) van de vrederechters en de rechters van de arrondissements-politierechtbank moet worden gegeven. Artikel 555/24, § 2, tweede lid, van het Gerechtelijk Wetboek bepaalt de termijn waarbinnen de FOD Justitie het advies moet vragen van de voorzitters van de vrederechters en politierechters van de arrondissementen (binnen de 3 maanden na het verzoek en op voorwaarde dat het ontvankelijk is), maar zegt niets

over de termijn waarbinnen de voorzitters hun advies moeten geven. De ontwerpbeplating bepaalt echter dat het advies geacht wordt gunstig te zijn als het niet binnen de termijn wordt uitgebracht.

OM DEZE REDENEN

is de Autoriteit is van mening dat de volgende aanpassingen in het voorontwerp van wet moeten worden aangebracht:

- specificeren dat alleen de vrederechter het bestaan van ernstige aanwijzingen van ernstige tekortkomingen of fraude kan vaststellen (overw. 9)
- specificeren dat alleen het bestaan van ernstige aanwijzingen van tekortkomingen of fraude wordt meegedeeld aan de FOD Justitie (overw. 10)
- de vaststelling van de doeleinden herzien (overw. 12-20)
- de aanwijzing van de verwerkingsverantwoordelijke aanvullen door aan te geven voor welke gegevensverwerkingen de aanwijzing wordt gedaan (overw. 21-24)
- de zin «hij ziet erop toe dat de gegevens voortdurend worden bijgewerkt» vervangen door de invoering van een wettelijke verplichting voor de in het register ingeschreven bewindvoerders om elke wijziging van de hen betreffende gegevens mee te delen aan de FOD Justitie (overw. 25-27)
- de formulering van het nieuwe artikel 555/19, 3° van het Gerechtelijk Wetboek herzien (overw. 30-31)
- de datum van weigering van inschrijving of weigering van de verlenging van de gegevens in het register schrappen (overw. 32-37)
- In het nieuwe ontwerpartikel 555/20 van het Gerechtelijk Wetboek de woorden "in het kader van hun wettelijke opdrachten" vervangen door "voor zover dit noodzakelijk blijkt voor de uitvoering van hun wettelijke taken" (overw. 41)
- de bewaartermijn van de gegevens uit het register herzien (overw. 42-47)
- de bekwaamheidseis vervangen door het opleggen van de volgende twee verplichtingen : (1) een verplichting om over de noodzakelijke menselijke en materiële middelen te beschikken

om de kandidaat-bewindvoerder in staat te stellen zijn taken uit te voeren, en (2) een verplichting om een beroepsaansprakelijkheidsverzekering af te sluiten voor een door de Koning vast te stellen bedrag (overw. 49-52)

- de vereiste "van onafhankelijkheid en onpartijdigheid" als voorafgaande voorwaarde voor opname in het register schrappen (overw. 53-54)
- de vereiste schrappen om een positief, met redenen omkleed advies van de vertegenwoordiger van het beroep bij te voegen waaruit blijkt dat aan de voorwaarde van "bekwaamheid, onafhankelijkheid en onpartijdigheid" is voldaan (overw.)
- preciseren dat de voorwaarde "*niet het voorwerp te zijn geweest van een tuchtsanctie die onverenigbaar is met de uitoefening van de functie van bewindvoerder*" niet alleen van toepassing is op personen die een gereguleerd beroep uitoefenen, maar ook op personen die in het verleden een gereguleerd beroep hebben uitgeoefend (overw. 57)
- de periode vaststellen waarin de betrokkene niet mag zijn onderworpen aan een tuchtmaatregel die onverenigbaar is met de uitoefening van de functie van bewindvoerder (overw.58)
- De verplichting schrappen om het openbaar ministerie te raadplegen om informatie te verkrijgen "*over de moraliteit en de beroepsbekwaamheid van de kandidaat*" en in plaats daarvan voorzien in ofwel een rechtstreekse raadpleging van het strafregister door de FOD Justitie, ofwel een verplichting voor de kandidaat-bewindvoerder om een uittreksel uit het strafregister over te leggen en, in voorkomend geval, een raadpleging van het openbaar ministerie, uitsluitend om het te ondervragen over het eventuele bestaan van lopende gerechtelijke procedures voor bepaalde bijzonder ernstige overtredingen die door de wetgever moeten worden vastgesteld (overw. 59-68)
- Indien nodig, het nieuwe artikel 555/23 § 2 van het oud Burgerlijk Wetboek aanpassen door toe te voegen dat de (kandidaat-)bewindvoerder niet kan worden vervolgd voor bepaalde strafbare feiten die de wetgever moet bepalen (overw. 68)
- voorzien in een verplichting voor de FOD Justitie om zich er bij elke aanvraag tot verlenging van te vergewissen dat de bewindvoerder sinds zijn inschrijving of de laatste verlenging niet het voorwerp heeft uitgemaakt van een veroordeling die in kracht van gewijsde is gegaan, zelfs voorwaardelijk, tot een strafrechtelijke of correctionele veroordeling, tenzij deze zijn gerehabiliteerd en met uitzondering van veroordelingen wegens inbreuken op de

verkeerswetgeving en veroordelingen die naar het oordeel van de minister van Justitie kennelijk geen belemmering vormen voor de uitoefening van de activiteit van professionele bewindvoerder (overw. 69)

- de gevallen omschrijven waarin de FOD Justitie een advies moet vragen aan de voorzitters van de vrederechters en de politierechters, en de draagwijdte van dit advies, in overeenstemming met de overwegingen van de Autoriteit (overw. 71-81)

vestigt de Autoriteit de aandacht op de volgende elementen:

- de Koning zal ervoor moeten zorgen dat informatie met betrekking tot de schorsing en schrapping van een persoon alleen toegankelijk is wanneer dit noodzakelijk blijkt met het oog op de doeleinden van het register en de wettelijke verplichtingen van de verschillende personen/instellingen die er toegang toe hebben (overw. 39)
- de Koning moet ervoor zorgen dat de gegevens die ter beschikking worden gesteld van het publiek strikt beperkt blijven tot wat noodzakelijk is voor de twee doeleinden die worden nagestreefd met de terbeschikkingstelling van het register aan het publiek (overw. 40)

Voor het Kenniscentrum,
(get.) Cédrine Morlière, Directeur